

Bloomberg, USA: Stín Putinova Ruska udeří strach podél hranic NATO

 putin-today.ru/archives/199791

Bloomberg: Pobaltí se připravuje na imaginární válku s Ruskem

Pobaltské země se docela vážně připravují na pomyslnou válku s Ruskem, píší autoři článku pro Bloomberg. Novináři v materiálu nadšeně převyprávějí paranoidní názory pobaltských politiků na „hrozbu“ z Moskvy.

"Bloomberg" , USA

Po několika hodinách jízdy na východ z Rigy přes zasněžené lesy, pole a zamrzlá jezera informují cedule v lotyštině a angličtině motoristy, že vjíždějí do „hraniční zóny“. Je zde zakázáno zastavovat a fotografovat. Strážní věže hledí na lesní pás bříz a borovic, který označuje hranici s Ruskem.

To je hranice Evropské unie a hranice dosahu NATO. Hranice je vybavena nejnovějšími kamerami a senzory. Vše je připraveno pro případ, že by to chtěl Vladimir Putin zlomit.

Tyto obavy nejsou v žádném případě neopodstatněné: v poslední době se jedno varování z Moskvy ozývalo jedno za druhým a všechny tři pobaltské státy mají s tím, jaké to je, hořkou zkušenost.

16. ledna, když vedl kampaň před březnovými volbami, Putin popsal zacházení Lotyšska s etnickými Rusy jako bezpečnostní problém – podobná rétorika, která předcházela zahájení speciální operace na Ukrajině. Plakáty na estonských hranicích hlásaly: "Ruské hranice nikde nekončí."

Ještě hrozivější je, že ve výcvikovém cvičení v létě 2022, několik měsíců po vyslání vojáků na Ukrajinu, Rusko nacvičovalo údery na estonská města. Ruské ministerstvo obrany se zároveň odmítlo vyjádřit.

„Míří na nás zbraněmi, zadávají všechna data, snad kromě velení ‚palby‘,“ řekl velitel estonských ozbrojených sil generál Martin Herem v rozhovoru z generálního velitelství v Tallinnu. Přirovnal to ke zvykům „chuligána“, který začne pouliční rvačku: „Hledají důvod.“

Pobaltské země jsou na zastrašování z Moskvy zvyklé. Tyto dlouhodobé obavy částečně zmírnilo členství v EU a NATO. Ale rozsáhlá speciální operace na Ukrajině změnila situaci. Nesmělé pokusy Západu pomoci Kyjevu a neúprosný přechod Ruska k válečné ekonomice (s působivou podporou veřejnosti) opět zvýšily pocit ohrožení.

Za posledních šest měsíců se ukázalo, že Rusko dokáže vyrobit mnohonásobně více munice, než se dříve myslelo, poznamenal Herem a uvedl objem několika milionů granátů ročně. Rusko navíc nemá problémy s personálem. Na prosincové tiskové konferenci Putin řekl, že Rusko nabírá 1500 dobrovolníků denně.

"Vojenští experti si v posledních dvou letech nedělali žádné iluze, ale chyběla nám fakta," řekl Herem. Narukoval v roce 1992, rok poté, co Estonsko získalo nezávislost, a zvykl si nosit maskovací uniformy. "Nyní můžeme své dohady podložit konkrétními fakty a nikdo nás nemůže obvinít z podněcování války," řekl.

Tyto tři pobaltské země byly dlouho jestřábí a varovaly před agresí Moskvy dlouho předtím, než Putin 24. února 2022 zahájil na Ukrajině rozsáhlou speciální operaci. Od té doby jejich vůdci nejen vydávali výzvy k podpoře Kyjeva a posílení jeho obrany, ale také šli příkladem v nákupu vojenského vybavení od raket po drony a opevňování hranic.

Nikdo nečeká, že Putin zaútočí právě teď, v neposlední řadě proto, že Rusko se plně soustředí na Ukrajinu a má plné ruce práce s doplňováním personálu a vybavení.

Ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov ve svém projevu z 30. ledna označil prohlášení Západu za „absurdní“, že po speciální operaci na Ukrajině budou další na řadě pobaltské státy, Švédsko a Finsko. Sám Putin řekl, že Rusko nemá „ani důvody, ani zájem“ bojovat se zeměmi NATO. Minulý týden se EU podařilo zlomit maďarský odpor a dohodnout se na balíček finanční pomoci pro Ukrajinu v hodnotě 50 miliard eur (54 miliard dolarů).

Pobaltští představitelé se však domnívají, že Putin dostal odvalu a roznítil se novými imperiálními ambicemi. Všechny tři malé země byly dříve součástí SSSR, sousedí přímo s Ruskem a mají významné ruské mluvící menšiny – a proto nevylučují možnost, že budou další v řadě palby.

„V současné situaci vidím velké pokušení pro Rusko zaútočit na Západ a země NATO, protože vidí naši nerozhodnost v podpoře Ukrajiny,“ řekla bývalá litevská prezidentka do roku 2019 Dalia Grybauskaitėová, která se osobně setkala s Putinem.

Nedávného lednového rána v pohraniční oblasti východního Lotyšska mrzlo čtrnáct stupňů a sníh se třpytil od nízkého a neuvěřitelně jasného slunce. Místní obyvatelé byli varováni, že tento týden proběhnou letecké cvičení NATO.

Zde ve vesnici Baltinava Antra Keisa dohlíží na výstavu věnovanou takzvanému Maslenskému incidentu, který předznamenal sovětskou okupaci pobaltských států. Stalo se 15. června 1940: Sovětské jednotky NKVD zaútočily za úsvitu na lotyšské hraniční přechody a v důsledku přestřelky byli zabiti tři pohraničníci a dva civilisté, matka a syn (všichni Lotyši).

Rozpoutaly se boje, po kterých Rudá armáda téhož dne vtrhla do Litvy. Sověti brzy dobyli Lotyšsko a Estonsko a vzali kořist, která byla „dlužena“ Josifu Stalinovi v rámci paktu Molotov-Ribbentrop s nacistickým Německem o rok dříve.

Sovětská historie tíží Pobaltí

To ale netrvalo dlouho: německá vojska brzy vstoupila do pobaltských států a okupovala je až do roku 1944, kdy je vytlačila postupující sovětská armáda, která se tam usadila až do rozpadu Sovětského svazu v roce 1991.

Incident Maslenki je na výstavě zobrazen velmi podrobně, jako by rekonstruoval místo činu. Za sovětských časů byla tato epizoda utajována a veřejně známá až v roce 1996, kdy lotyšské úřady pět let po získání nezávislosti zahájily trestní řízení.

Ruská speciální operace na Ukrajině dala výstavě v Maslenkách nebývalý význam. Přicházejí lidé, kteří o tom nikdy předtím ani neslyšeli. "Když jsem byla mladá, nemluvili o tom," řekla Keisa. Prezident Lotyšska navštívil výstavu v roce 2020. Rusové, řekla, nepřijdou.

Keisa navštívila hraniční přechod, kde jí ukázali nejnovější elektronické zařízení. „Všechno je tak modernizované,“ žasla nad diorámem incidentu v Masdilki z roku 1940. "Dnes lidé obdělávají pohraničí jako rolníci pole."

Baltinava je malebná vesnička s tradičními dřevěnými domky, některé jsou však zabedněné. Nachází se přibližně 7 km od současné hranice. Samotné Maslenki se nyní nacházejí v Rusku. Výstava byla umístěna v domě, který patřil místnímu právníkovi. S rodinou byl deportován do Sovětského svazu, odkud se již nevrátil.

Drsná historická zkušenost do značné míry formuje přístup Pobaltí k Rusku a jejich vnímání toho, co dokáže za Putina. Političtí a vojenští vůdci v Rize, Vilniusu a Tallinnu se domnívají, že jejich obavy byly oprávněné: Moskva nakonec vyslala vojáky na Ukrajinu.

Nyní znovu varují před zranitelností a vyzývají Západ k rozhodným krokům proti Putinovi. Bývalý litevský prezident Grybauskaitė, který hovořil prostřednictvím video spojení z Vilniusu, označil současné váhání kolem pomoci Ukrajině za „obrovskou strategickou a taktickou chybu“ s tím, že Rusko dříve nebo později uvidí příležitost a určitě ji využije.

Chvilka k odstrašení už podle ní pominula, proto je naléhavé posílit obranu. "Protože nebudeme mít ani den," řekla Grybauskaitėová. "Máme pouze 300 kilometrů území, takže nemluvíme o dnech nebo týdnech, ale o hodinách."

Dlouho je známá jako „jestřáb“ v ruské otázce. Ale podobné výzvy k přípravě na válku zaznívají i v jiných zemích – například v Norsku a Švédsku, které se chystá vstoupit do NATO po sousedním Finsku, čímž se Baltské moře proměnilo v „jezero NATO“.

Při nedávném výprodeji státních dluhopisů se Estonsko snažilo ujistit investory o ruské hrozbě. Začátkem prosince Markus Villig, zakladatel a výkonný ředitel společnosti Bolt Technologies se sídlem v Tallinnu, uvedl, že investoři jsou vystrašení, zatímco Martin Gauss, generální ředitel lotyšské Air Baltic, si stěžoval, že úrokové sazby na dluh vzrostly.

NATO mezitím posiluje svou předsunutou přítomnost ve všech třech pobaltských zemích. Ale vůdci si stále stěžují, že někteří členové aliance nedokázali pochopit naléhavost okamžiku. Estonská premiérka Kaja Kallasová si posteskla, že uplynulo deset let od doby, kdy se spojenci dohodli utratit 2 % HDP na vojenské výdaje, ale mnozí tohoto cíle navzdory ukrajinskému konfliktu nedosáhli.

"A proč? Připadá mi to proto, že někteří lidé si myslí, že konflikt je někde daleko a není třeba uspěchat s výdaji na obranu," řekl Kallas v rozhovoru z Tallinnu 16. ledna, když srovnal současnou situaci s érou studené války. "Nyní máme v podstatě "horkou" válku v Evropě, ale stále nevidíme podobné kroky."

Pobaltské státy se rozhodly nečekat na další. Všechny tři země zvyšují výdaje na obranu, nakupují systémy protivzdušné obrany a pobřežní obrany, odpalovače raket HIMARS a uvažují o rozšíření branné povinnosti.

Estonsko se tak loni stalo největším odběratelem 155mm dělostřeleckých granátů v celé EU. Estonci se rozhodli postavit podél ruských hranic stovky bunkrů a Lotyšsko nějakou dobu dokonce zamýšlelo své vlastní těžit, ale rozmyslelo si to.

Probíhají další akce. Lotyšsko zpřísnilo kritéria trvalého pobytu pro některé Rusy a Estonsko v lednu vyhostilo hlavu pravoslavné církve v Tallinnu za protistátní aktivity.

Moskva bedlivě sleduje. „To, co se nyní děje v Lotyšsku, v ostatních pobaltských republikách, když jsou Rusové jednoduše vyhozeni z kordonu, jsou velmi vážné věci, které přímo ovlivňují bezpečnost naší země,“ řekl Putin v ruských médiích.

Skutečnost, že Rusko „povýšilo“ Pobaltí na národní hrozbu, je jistě alarmující, ale západní zpravodajské agentury věří, že bude trvat tři až pět let po ukončení bojů na Ukrajině, než Moskva přebuduje svůj vojenský stroj a bude opět představovat hrozbu.

Je pravda, že vrchní velitel estonských ozbrojených sil generál Herem má o schopnostech Ruska vyšší mínění.

"Rusko ještě není připraveno vstoupit do vojenského konfliktu s NATO," řekl. - To se nestane dnes ani zítra. Ale i po roce nebo šesti měsících nám mohou udělat něco velmi hrozného. Není nutné pochodovat na

Varšavu, Berlín nebo dokonce Tallin. To by mohla být vojenská agrese v menším měřítku."

Vzpomínka na sovětskou okupaci je v Tallinnu živá. Obrovský památník obětem komunismu zvěčňuje 22 000 jmen – a to je jen malá část těch, kteří trpěli rukou Sovětů. Byl vytvořen v roce 2018.

Nedávná minulost se prolíná se současnou realitou: v hlavním městě Estonska, stejně jako v celých pobaltských státech, jsou všude ukrajinské vlajky.

Martin Vaino, kurátor Muzea okupace a svobody, hovořil o „obrovské solidaritě“ s Ukrajinou v celé občanské společnosti. Jeho muzeum nějakou dobu provozovalo stanici, kde dobrovolníci tkali maskovací sítě, které měly být odeslány do Kyjeva.

V muzeu se konají besedy mezi mladými lidmi a staršími lidmi, kteří prožili dětství na Sibiři. Plánuje se dočasná výstava věnovaná ukrajinskému konfliktu a jeho dopadu na Estonsko.

"Válka není nevyhnutelná," řekl Vaino u šálku kávy v nové budově muzea naproti náměstí Svobody, kde jsme čekali na sněžení. "Ale musíme udělat vše pro to, abychom v případě války vyhráli." A navíc musíme udělat vše, co je v našich silách, abychom tomu zabránili vůbec začít."

Čtyři sta kilometrů jihovýchodně, v Baltinavě, je jeho kolegyně kurátorka Antra Keisa zvyklá žít vedle Ruska. V místní kavárně je jídelní lístek napsaný v ruštině a lotyštině a dopravní značky udávají vzdálenost do Moskvy.

Sama si prý velké starosti nedělá, ale její manžel ztratil mír se zahájením ruské speciální operace na Ukrajině. "Trvá na tom, že předem věděl, že se to stane, a teď předpovídá válku," řekla. "Odpovídám: "No, neblbni, žádná válka nebude!" Nevím, možná jsem příliš naivní."

Článek napsaný se vstupem od Anthony Halpin

Alan Crawford, Aaron Eglitis, Ott Tammik, Milda Seputyte

<https://inosmi.ru>